

Стан редакције и администрације
Космајска ул. бр. 22.

Огласи се дају у администрацији
— Цена утврђена —

Неплаћена се писма не примају
Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало
што се односи на лист, слати вла-
стима на листу.

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092

Издаје сваки дан у 6 ч. пре подне

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092

Адреса за телеграмне:

„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију на пошти:

на годину	дин. 12—
„ шест месеци	„ 6—
„ три месеца	„ 3—
„ један месец	„ 1—

Претплата за иностранство на пошти:

на годину	дин. 30—
„ шест месеци	„ 15—
„ три месеца	„ 7-50

МИЛИ ГОСТИ

— Већ из густог луга купе
се Хајдуци —

Пре 2-3 месеца ми смо забележили, да је из братске Русије дошао до нас познати Србин по имену Душан Семан-Херцоговац, који је као мали дечко одведен у Русију, тамо се школовао, оженио, настанио и стекао угледан положај адвоката петроградске општине, али никад није заборавио да је Србин и српског рода и кољена. Он је један од оних, којима највише дугујемо, што се руска јавност од авексјаје толико зталасала са нас и нашу прачедну ствар, за коју је сво уз Русију цела Европа потргла мач свј.

Полазећи натраг из Београда Земиз је изјавио, да у Србију неће моћи можда никад више доћи, али се пред својим пријатељем г. Ж. О. Дачићем заклео у највећу светињу своју, у гроб своје матере, да ће бити први који ће овамо похитати када српска војска прелазити Дрину и поће „честиту Босну походити.“

И овај врли Србин одржао је своју реч и он се већ налази међу онима који походе да ослободе робове и гробове у Српској Босни и Херцеговини. Он може бити задовољан, јер ето дочека и крајње идеале своје и свога народа...

Заједно са Семаном допутовао је у Србију да се браћи на невољи нађе, његов друг и пријатељ, опет Србин и опет Херцеговац др. Раста Жерајић, лекар из Петрограда, која је грошних ратова био у Србији и својим лекарским заузимањем и знањем спасао од смрти многог српског рањеника и тако спасао српској армији доста борца, који сада походе да се ослободе Родну Грудну Жерајића, Принца, Чабриновића... Добро нам дошли!

102=0

Успеси аустријске артиљерије.

Ономад су аустријанци од Старчева тешком артиљеријом бомбардовали наше положаје над Великим Селом. На 4 метка с наше стране, којима је разјурена њихова комора, аустријанци су одговорили немилосрдним бомбардовањем, чији је резултат био један О.

Аустријанци су на нашу страну избацили 102 метка, 17 рафала по 6. а на ишој страни није било апсолутно никаквих ни најмањих губитака. Аустријанци су гађали од муке чак и наше прве вршнице, али их нису могли погодити.

Утрошак муниције био је велики и стаје преко 6000 динара, па ипак нама нису нанели штете ни за 5 пара.

Наша војници терашу шегу са аустријским топovima, који су само учврстили и онако јак морал код наше непобедне пешадије.

Лево крило ове армије, које се ослања на Земун, чина четврти бечки корпус, у чијем саставу немачке трупе са бечким „лајчмајсторима“. Ове трупе довела су под Београд надајући се, да ће у Београд ући са верном музиком, те су ту „славу“ хтели да резервишу за бечку елиту. Како им то није успело врло вероватно, да ће овај корпус заменити којим другим, ако буду имали времена за то...

На целом просторству према нашој северној граници од Београда до Босне, до шна Дрине, аустријанци немају више војске до још нешто мало коњице, која се до сада још негде жива није помолила.

И с том кокошијом војском Аустријанци мисле да изађу на осветења крвљу нашом наша бојишта: Дубље, Равње, Засавицу, Машар, Ноћај, Лозницу, Љешницу...

О да хоће што пре то учинити, у добри час, по нас.

Французи у Елзасу

Французи држе све заузете позиције — Немачка дивљаштва.

Париз, 6. авг.

У Лондону Немци су потиснути и повукли су се до конала Мирне. У Елзасу Французи су заузели Сен-Кроз, О Мзи и Ширмек, где су отели од непријатеља 12 топова и 8 митраљеза. У горњем Елзасу Французи држе све заузете линије. Пре него што ће напустити Бломон, Немци су убили из пушке једну девојчицу и једног старца од 86 година. Забележени су многи поступци суровости, које су починиле немачке трупе према италијанским партизанима.

— На Вогезима. —

Париз, 6. авг.

Немачке трупе одбиле су са великим губитцима испред Девона и Сиреја. Немци су пребачени на другу обалу Моза. Французи се чврсто држе у подножју Вогеза и напредују у горњем Елзасу.

Лијеж

Неуспех Немаца

Париз, 6. августа.

Варош и лијежка утврђења још се увек држе. Белгијанци кваре железничке пруге иза Немаца, Немци су намеравали заузети предео око Нансија за два до три дана после објаве рата и бомбардовати Пон-а-Мусен другог дана. Међутим ову су варош бомбардовали тек 11. дана и резултат је био ништаван, као морално дејство, које су од ове операције очекивали.

Цару Москви

— Руси су једнодушни у одбрани Отаџбине —

Петроград, 6. августа.

Из Москве јављају да је јутрос у великој палати Кремља била свечана процесија. Кад су цар и царица изашли из Успенске катедрале поздравили су цара присуствовали су амбасадори: Енглеске и Француске сви министри с Горемкином на челу, државни саветници и председник Думе. Представник племства рекао је: Сире, не устежи се, да се неустрасиво ослониш на непобед-

ну снагу и храброст руског народа. С тобом ће се борити против непријатеља руски народ и цела руска земља. Председник московске општине рекао је: Овај је рат намењен одбрани Словенства против Германства. Овај рат има за циљ остварење општег мира. Председник земства казао је: Јединство Цара са његовим народом показало се у овој светој величини и оно ће бити темељ успеха Трговац Олдерман из-

јавио је: Удружење московских трговаца чврсто верује, да ће те Бог благословити и подари ти свемоћну помоћ теби и твојим храбрим трупама за одбрану праведне ствари. Сви су говори пропдаћени громогласним клицањем: „Ура“.

Цар је одговорио: У овом тренутку војничке буре је тражимо по обичају предака, да оснајим душу молитвама у светињама Москве, међу зидовима овога старог Кремља. Ја поздрављам у вама, становници Москве, које старе, драге престонице, сав мој верни народ, који је свуда: по својим селима, у Думи, у Савету царевине, једнодушно одговорио ми мој позив и по целој земљи јуначки скочио на ноге, заборавајући на свађе, да брани нашу рођену земљу и Словенство. У једном моћном полету сјединили су се све народности и сва племена наше царевине. Цела Русија, као ни ја, никада нећемо заборавити ове историјске дане, ово јединство осећања и мисли, моје ми даје дубоку утеху и поуздања у нашу мирну будућност. Одавде из срца Русије, ја шаљем топле поздраве мојим храбрим трупама, нашим храбрим савезницима, који се са нама боре за исту ствар и за заштиту принципа мира. Нека Бог буде са нама.

Речи царева изазвале су описано одушевљење; за тим се литија кренула даље, а цар и царица изашли су на тераси Кремља, где их је одушељено поздрављала огромна маса света. На послетку одржано је благодарње у катедрали.

Галиција

— Апел великог кнеза —

Петроград, 6. авг.

Глвни командант Велики Кнез Николј упутио је апел руском народу у Галицији, тражећи од њега лојалности и потпомагање, а он од своје стране обећава аутономију.

ФЕЛТОН

Пророчанске речи

— Авду К рабеговићу —

Спавај мирно, узорити родољубе! Остале од младости, изневерен од живота, ти си испустио свој последњи дах, али на братској руци; — ти си зачлупио своје уморене очи, али у братској земљи! Спавај мирно, узорити родољубе!

Овде је завичај свакоме о коме, у чијим је грудима српско срце. И ово је твоја земља. Она ти неће бити мање верна, но што смо ми верни идеалима твоје Родне Груде; она ти неће бити мање топла, но што је била и твоја љубав према њој. — Овде је завичај свакоме о коме, у чијим је грудима српско срце.

Без обзара на то, што је на твојем гробу подумесец у месту крста, ми ћемо се опет сви сакупити око твоје свеже хумке. Помолићемо се Богу за мирани-

починак великог Србина и нашег брата, и пошто о његамо последње „Вјечнаја самјат“, и погасимо воштане свјеће својим сузама, ми ћемо, у место погасити песме, грмути: „Ој, Словени!“ а, у место воштавица, доколати митраљезе...

И поћи ћемо. Провалићемо преко Дрине у земљу плача и шкргута зуби, у твоју, Авдо, крваву постолјану. И, кличући: „Животи!“ ми ћемо сејати смрт, и, кличући „Смрти!“ ми ћемо сејати живот. Наше сабље до балзика а наше руке до лаката биће црвене од германске, немачке крви. А, кад погођени оловним армима, будемо, у агонији, лежали ничице на бојном пољу, у ловки сопствене крви, ми ћемо скупити последње силе, и последњи пут пољубићемо ту леду и крваву српску земљу па ћемо за там умрети, али тихо, спокојно, смирно; умрећемо у утешном сазнању, да смо победили, и да ће нам гроб бити у најлепшој српској земљи.

То ће, веруј, о, дични родољубе, бити пре но што и по-

следњи снечи околице, а много пре но што и окиги гору прво зеленило. И, када, лећећи са југа: преко Јадрана прве пролетње ластавице буду пролетале преко места твога рођења, оне ће одатле узабрати и у „своје“ кљуниће узети: турчинак, бршљан и мајчину душицу, па ће све то однети далеко, овде, на твој гроб. У црвеном турчинку, изниклом из јуначке крве, биће ти поздрав од оних који су пај за слободу; у суром бршљану имаћеш поздрав са прага твога родитељског гроба крај Дрине, из кога је и последњи германски уљез изгнан; а у мајчиној душици остаћеш мирис душе твоје Велике Мајке, која поздравља свога сина, а која је сад слободна. И, пошто су оставиле своје дрове на твој гроб, ласте ће се још који часак одморити на границима твоје надгробне жалосне врбе, цвркујући: Босна је слободна! Босна је слободна!

За тим ће раширити криоца и одлетети.

И ти ћеш опет остати сам у своме сну.

О, спавај мирно, узорити родољубе! Овде је завичај свакоме о коме у чијим је грудима српско срце. И ово је твоја земља. Она ти неће бити мање верна, но што смо ми верни идеалима твоје Родне Груде, она ти неће бити мање топла, но што је била и твоја љубав према њој. Спавај мирно, узорити родољубе!...

17. децембра, 1908.
Војаслав Ј. Илић—Млађи

Детлев фон Лилкенкрон

Наредник Цицан

— Записник из једне летње битке —

— Немој ме без разлога потрзати; а ако ме истргнеш, не остављај ме у кораци, док се не напијем крви —

Стара изрека.
Спазиш свога капетана, кога су били напали три до четири ловца. Једнога је удавио сада је противу другога, који

са кундаком бесно налетао на њега, овај се брани са сабљом. „Цицане, Цицане,“ викну брзо, „Цицан, Цицане! капетан, капетан!“ „Ха!“ и ми скочисмо, чисмо, ко дивље мачке на свој плен. Крајње је време.

Цркв на порта изгледала је страшна. Непријатељ се непрестано одупирао, бранио се очајно. И ми смо очекивали помоћ. Затим смо опколили црквену порту. Из отворених врата на капели избијао је густ; црн, дим; и пењао се навише, ка торњу. Овај је био сав у пламену. Страшно је изгледало унутра. Борило се до последње капи крви, готово око сваке столице. Један аустријски пешак у самртним боловима половицу разбјигне иконе Богородичане давно је већ мртав. И он и слика мајке Божје били су поспе у крв окупани Цицан је успео да се успење на предик-ониду. Одавде је поуздано бааци метак у гомили. Пред олтаром су разбациани покрови и судови; котрљају се и тамо тамо између борца: Циви од оргуља; миољрдник, прозори, све је тоба-

л) изрешетано куршумима. Узалуд сам покушавао да уђем у цркву, што је горела; она је валосетку морала бити напљив. Већ ми је било пошло за руком, да уђем унутра, када са гомилима полетим напоље. Неко ме шчепа чврсто за рамена Окретох се главу. Један штабни официр сседе браде, са закрвљеним очима, хтеде ме сморждити. Прикупих сву снагу, без да сам му се извукао из шака и притискох га уз један накрвљен крст. Он направи лице као гадну маску. Крв од шчандре паде. У даму, у пари и у пушчаном диму ништа се не да видети. Један мој војник од прошле битке увек ме је пратио. Још га видим, где је... где је... свуда там, пламен, пена, бес. Чуо сам ту поред тољак ларме његов глас: Господин потпоручнике, господин потпоручнике!... Где... где си... Меркенсе, Меркенсе где си... (Наставиће се.)

БОРБА НАРОДА

— Споразум на Балкану — Јапак — Срделци се буне — Руски цар Краљу Каролу — Французи напредују —
— Румунија је спремна —

Венизелос у Софији

Споразум између Србије, Грчке и Бугарске

СОФИЈА, 6. АВГУСТА.

У софијским политичким и дипломатским круговима говори се о доласку Венизелоса у Софији. Његов долзак, по тим вестима, доводи се у везу са споразумом, који би се имао спровести између Србије, Бугарске и Грчке.

Бугарска влада је већ преко свога посланика у Атини, г. Писарова изјавила да у начелу пристаје на споразум. При специјалним преговорима, које ће Венизелос повести на бугарском двору, нашу ће владу заступати наш посланик у Софији др. Бошко Чолак-Антић.

Аустриска концентрација

— Према Мачви —

*) Задоцнило

Од особља једног страног брода, који је ово дана при-спео уз нашу обалу сазнали смо, да се Аустријанци са својом војском према Србији концентришу према Митровици што ће рећи према нашој Мачви. Ова војска састављена је из 2 корпуса у јачини око 70.000 војника.

Десно крило чини тринајести загребачки корпус, командује генерал барон Ремен, Немац по народности, док је његов претходник био подмаршал Раде Грба, који је смењен само за то што је по народности Србин. У пуковима овог, може се рећи најбољег аустриског корпуса, служе готово искључиво Срби и Хрвати, те је од Аустрије права безочност, када је против нас оставила наше пукове, с којима ћемо ми и лако и брзо изићи на крај, јер крв није вода. То ће показати први судар груди у груди.

Русија и Румунија

Писмо руског цара

Софија, 6. августа.

Софија ко „Јутро“ доноси из Букурешта ову депешу:
— Изгледа да је румунски посланик на петроградском двору Дамавдис, који је допутовао у Букурешт, донео од руског цара писмо краљу румунском. У писму руски цар моли краља Карола да кроз северну Мордавију пропусти руску армију, која има да дејствује према А. Угарско! —

Румунска мобилизација

Наредба за општу мобилизацију исчекује се сваког часа

Синаја, авг.

Данашња ситуација изазвала забринутост како у дипломатским тако и у политичким круговима. У двору се непрестано држе седнице, на којима присуствује престолонаследник са шефом генералштаба.

И ако је Румунија изјавила да ће се држати строго неутрално ипак се очекује сваког часа указ о општој мобилизацији војске.

У добро обавештеним круговима говори се да је велики број војника већ упућен, на границу према Угарској Очекују се важне промене.

ФРАНЦУСА АРМИЈА

— Успешно продирање —

Париз, 5. авг.

Министарство Вјо објавило је овј званичан коминике: Армија, која дејствује у Елзас—Лорену успешно продира доливом реке Рајне. У сукобима са патролама и мањим одредима непријатељским, до сада је успех на нашој страни!

Микадове реч

У Европском разрачунавању чуће се и јапанска реч. — Неће проћи много година, а у Европи ће настати страшни и крвави догађаји, који ће се

рашарити на све стране. И тада неће бити никакво чудо ако се том приликом буде чула и реч јапанског адмирала! —

Пророчанске речи Микадове изгледа да се испуњавају: Цела Европа се бије. На све стране мирис крај и барута. Сједињене државе хоће да посредују. И таквом једном светском хаосу очи су упрле на Јапан. Јер његова флота може данас да игра пресудну улогу у постојању неких европских држава. Везан и уговором и симпатијама за Енглеску, и наклоњем Русима Јапан је јавно стао уз Словене и њихове пријатеље против Германа.

Није далеко дан када ће се, не у европском, већ у светском рату чути реч јапанског адмирала!

Немци моле

— Белгијанци одбијају —
Берлин, 6. августа,
Немачка је понова предложила Белгији да обустави непријатељства, обећавајући јој повољан уговор. Али је и овај предлог одбијен.

Споразум и Турска

— Порта је усвојила захтев Споразума —
Петроград, 6. августа,
Тројни споразум захтевао је од Турске да се обе немачке ратне лађе уклони сву немачку посаду. Турска је одговорила да је то извршено и део посаде већ је враћен Немачкој.

ПЛАТНАРСКА ТРГОВИНА

Јосифа Јаролимека

КОД

„Домаћице“

Кнез Михајлова улица број 14.
Отворена је и сада

НАША ПОБЕДА

О нашим операцијама добили смо из Ниша ове извештаје:

НИШ, 7. АВГУСТА,

Код Дрине

Код Дрине наше трупе гоне непријатељско лево крило. Напади на лево наше крило одбијени су и непријатељ се повлачи гоњен јаком ватром наше артиљерије.

Заробљена артиљерија

Још једна непријатељска батерија од 6 топова заробљена је и непријатељ се повлачи пред нашим десним крилом!

На северу

На северном фронту непријатељ није предузимао ништа сем што је ретком артиљериском ватром тукао Обреновац и ушће Колубаре.

Укиштена пловни парк

Наша артиљерија уништила је непријатељев пловни парк код Старе Молдаве.

Шабац је опет наш

Крагујевац, 7. августа.

После крваве и упорне борбе наше трупе на јуриш заузеле Шабац. Непријатељ у паничном страху бежи и оставља за собом богат плен. Наши губитци незнатни код непријатеља огромни заплењено је 40 топова.